

На черговому засіданні Президії НАН України 4 листопада 2015 року члени Президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили доповідь наукового керівника Навчально-наукового комплексу «Інститут прикладного системного аналізу» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» МОН України та НАН України, ректора Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» академіка НАН України М.З.Згуровського «Технологічне передбачення структури і головних характеристик нової економіки України на середньостроковому (до 2020 року) і довгостроковому (до 2030 року) часових горизонтах».

У виступах академіка НАН України Б.Є.Патона, заступника міністра економічного розвитку і торгівлі України Р.А.Коржа, народного депутата України, заступника голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти, голови тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань майбутнього О.О.Скрипника, віце-президента НАН України, директора Інституту теоретичної фізики ім.М.М.Боголюбова НАН України академіка НАН України А.Г.Загороднього, директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України академіка НАН України Я.С.Яцківа, першого віце-президента НАН України академіка НАН України А.Г.Наумовця, директора Державної установи «Інститут економіки та прогнозування НАН України» академіка НАН України В.М.Гейця, голови Північно-Східного наукового центру НАН України та МОН України академіка НАН України В.П.Семиноженка висвітлено важливі результати досліджень з методології та технологічного передбачення структури і головних характеристик економіки України в сучасних соціоекономічних і політичних умовах.

Дослідження зазначеної проблеми здійснюються протягом майже 10 років, але зараз вони набули ще більшої актуальності у зв'язку з суттєвими змінами у соціально-економічній системі, що відбулися в Україні в останні роки.

З урахуванням цих змін фахівцями Навчально-наукового комплексу «Інститут прикладного системного аналізу» Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» МОН України та НАН України шляхом застосування методології передбачення, заснованої на експертному оцінюванні якісних характеристик системи, розроблено різні сценарії розвитку майбутньої вітчизняної економіки.

Одним із найважливіших результатів проведених досліджень є висновок про відсутність альтернатив високотехнологічному шляху розвитку економіки України, заснованому на використанні якісного людського капіталу, передової освіти та конкурентоспроможної науки.

Було підкреслено, що представлені сценарії розвитку економіки можуть використовуватися при прийнятті рішень на рівні держави, а також інституціями громадянського суспільства й міжнародними організаціями для розроблення раціональних стратегій і конструктивних планів соціально-економічного розвитку України.

Президія НАН України зазначила, що розроблення цих стратегій і планів передбачається здійснювати шляхом масштабного ситуаційного моделювання побудованих сценаріїв на базі створюваного ситуаційно-аналітичного центру. Це дозволить аналізувати й будувати стратегії бажаного майбутнього на рівні великих підприємств, мегаполісів, регіонів і держави загалом, а також виявляти соціальні лиха, викликані тероризмом і катастрофами.

Було підкреслено, що проведені дослідження мають комплексний характер, демонструють успішне поєднання академічної та освітянської науки та заслуговують на подальшу увагу і підтримку. Фахівцям Академії необхідно докласти належних зусиль для донесення відповідної інформації до тих, хто зацікавлені у її використанні.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови.

Далі учасники засідання заслухали та обговорили доповідь заступника директора Інституту проблем реєстрації інформації НАН України доктора технічних наук О.Г.Додонова «Комп'ютерне моделювання процесів організаційного управління».

В обговоренні взяли участь академік НАН України Б.Є.Патон, професор Харківського університету повітряних сил імені Івана Кожедуба, головний конструктор Автоматизованої системи управління авіації та протиповітряної оборони Збройних сил України Б.І.Нізієнко, радник директора Державного зовнішньоторговельного підприємства «Спецтехноекспорт» Т.В.Коваленко, радник Президії НАН України академік НАН України О.С.Онищенко, академік-секретар Відділення інформатики НАН України, директор Інституту програмних систем НАН України академік НАН України П.І.Андон.

Президія НАН України зазначила, що розглянуте питання є актуальним, оскільки охоплює широке коло завдань, спрямованих на вирішення науково-технічних проблем моделювання процесів організаційного управління та надзвичайно важливих для об'єктів підвищеної небезпеки, критичної інфраструктури, систем військового призначення.

Виконання таких робіт дозволяє відпрацьовувати базові системні, конструкторські, програмні рішення для складних управлінських систем і використовувати різноманітні сценарії розвитку ситуації.

Було зазначено, що Інститут проблем реєстрації інформації НАН України має значний доробок у цьому напрямі. Зокрема, фахівцями інституту створено моделюючий комплекс, який дозволяє розв'язувати широкий спектр логістичних задач і може використовуватися як для потреб оборонно-промислового комплексу, так і для моделювання фінансово-господарської діяльності, епідеміологічних ситуацій, а також у багатьох інших галузях.

Серед розробок, створених на основі нових технологічних рішень та програмно-технічних засобів, відзначено Урядову інформаційно-аналітичну систему з питань надзвичайних ситуацій, імітаційний комплекс для моделювання й дослідження процесів управління посадкою літальних апаратів.

Президія НАН України наголосила, що вказані роботи є перспективними для залучення талановитої молоді. З цією метою працює спільна кафедра цільової підготовки студентів і молодих фахівців Інституту проблем реєстрації інформації та Інституту прикладного системного аналізу Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» МОН України та НАН України, яка діє вже понад чверть століття.

Інституту проблем реєстрації інформації та Відділенню інформатики НАН України необхідно докласти зусиль для подальшого розвитку робіт у цьому напрямі і впровадження отриманих результатів зацікавленими міністерствами й відомствами, а також розширити міжнародне співробітництво.

Було погоджено відповідний проект постанови.

Крім того, Президія НАН України заслухала інформацію про заснування звання «Професор Національної академії наук України»; порушила перед Верховною Радою України клопотання про нагородження Почесною грамотою Верховної Ради України директора Національного дендрологічного парку «Софіївка» НАН України доктора біологічних наук, професора, члена-кореспондента НАН України І.С.Косенка; затвердила головних редакторів журналу «Фізика низьких температур» та збірника «Праці Інституту прикладної математики і механіки»; також було розглянуто низку кадрових і організаційних питань та прийнято рішення про нагородження відзнаками Національної академії наук України.

Секретаріат Президії НАН України